

- 1 Rezerwat przyrody Orle nad Jeziorem Dużym
- 2 Farma strusi afrykańskich w Garczynie
Garczyn 58/1, tel. 604 412 575/ (58) 687 93 16
www.strusie-garczyn.pl
- 3 Izba pamięci w Garczynie
Garczyn 10, tel. 58 687 95 59
- 4 Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła w Garczynie
Garczyn, tel. 58 687 93 19
www.parafiagarczyn.pl
- 5 Rezerwat przyrody Brzęczek
- 6 Kościół pw. Wszystkich Świętych w Wysinie
Wysin ul. Kościelna 1, tel: 058 687 88 01/ 58 687 88 01
www.wysin.diecezja-pelplin.pl
- 7 Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Wysin
Wysin, ul. Polna 1, tel. 695 670 998

Dofinansowano ze środków Pomorskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej

LOKALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA „SERCE KASZUB”
ul. Świętojańska 5E, 83-400 Kościerzyna
tel. (+48) 58 685 33 87, 790 200 211
e-mail: biuro@lot-sercekaszub.pl
www.lot-sercekaszub.pl

7 Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Wysin

Wysin, ul. Polna 1
tel. 695 670 998

Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Wysin działa od 2003 roku, skupia obecnie 61 członków. Realizuje projekty kierowane do wszystkich grup mieszkańców, w tym działania edukacyjne, aktywizujące społeczność czy integracyjne. Największym sukcesem stowarzyszenia jest budowa boiska wielofunkcyjnego z kortem tenisowym, siłowni zewnętrznej, placu zabaw i prowadzenie Letniej Szkoły Tenisa Ziarnego oraz udział w projektach parafii Wysin, jako partner przy pracach renowacyjnych zażytkowego kościoła w Wysinie. Obecnie realizuje projekt „Szkoła Liderów Wiejskich” dla 20 liderów z terenów wiejskich z dofinansowaniem Narodowego Instytutu Wolności. Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Wysin jest najprężniej działającym w gminie Liniewo.

CIKAWOSTKA

Ważnym i ciekawym elementem gminy Liniewo jest pszczelarstwo, gdzie czynnie działa Koło Pszczelarskie. Tereny gminy szczególnie nadają się do hodowli pszczół, ze względu na swoje walory biologiczne i czystość środowiska. Miód kaszubski jest produktem wpisanym na listę produktów tradycyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

- SZLAKI TURYSTYCZNE:**
- Szlak rowerowy Sobącz – Głodowo
 - Szlak rowerowy Głodowo – Lubieszyn
 - Trasa Geocachingowa „W kręgu polaszковского krajobrazu”
 - Trasa Geocachingowa „Między Wierzycą a Więcisą”

REKOMENDOWANE OBIEKTY NOCLEGOWE ORAZ GASTRONOMICZNE:

- Domki letniskowe na Farmie Strusi Afrykańskich „Struś”, Garczyn 58, tel. 58 687 93 16/ 604 561 579, www.strusie-garczyn.pl
 - Agroturystyka „Kaszubskie Uroczysko” Zielona Wieś 15A, tel. 722 157 049
 - Domki Letniskowe – Łowisko Niedamowo Niedamowo 17A, tel. 694 493 315/ 694 493 310, www.lowiskoniedamowo.pl
 - „Stare Polaszki 13” Stare Polaszki 13, tel. 512 700 312, www.starepolaszki.pl
 - Agroturystyka „U Kaszuby” Sarnowy 9A, tel. 692 068 608
 - „Kiszewski Kebab” Stara Kiszewa ul. Kościerska 26B, tel. 515 969 721
- Kaszubskie Stowarzyszenie Agroturystyczne „Kościerska Chata”- noclegi**
www.na-kaszuby.pl

WARTO ZOBACZYĆ!

- ✓ Rzeką Więcisa
- ✓ Ogród Botaniczny w Orlu
- ✓ Kościół Miłosierdzia Bożego, Liniewo ul. Wyzwolenia 23
- ✓ Jezioro Sobackie
- ✓ Brzoza Brodawkowa - pomnik przyrody, były cmentarz ewangelicki w Głodowie
- ✓ Stary pałac dworski w Orlu
- ✓ Kościół filialny Świętego Maksymiliana Maria Kolbe w Głodowie
- ✓ Folwark szlachecki w Liniewskich Górach
- ✓ Wczesnośredniowieczne grodzisko w Garczynie
- ✓ Fundacja „Kreatywny umysł” oddział w Wysinie
- ✓ Fundacja „Słoneczna Galeria” w Wysinie

Z przyrodą i dozą historii

Obszar gminy Liniewo to tereny, o których można znaleźć wzmianki w omszałych annałach, spoczywających w archiwach państwowych. Okoliczne wsie i drewniane kościoły zostały zarejestrowane już w XIII w. Najbardziej znana w gminie wieś- Garczyn- należy do najstarszych osad na ziemi pomorskiej. Wzniesione tam wczesnośredniowieczne grodzisko jest kontynuacją osadnictwa, którego ślady świadczą o tym, iż zamieszkiwali tu ludzie już w V-IV wieku p.n.e. Mówią o tym również odkrywane od czasu do czasu okruchy dawnych cmentarzy, a także legendy o podziemnych korytarzach, tajemniczych przejściach i intrygach. Dziś nie wszyscy są wielbicielami historii i poszukiwaczami pamiątek po zamierchłej przeszłości, ale każdego wrażliwego człowieka zachwyci piękno niepowtarzalnego krajobrazu gminy: trzynaście jezior, malownicze wzgórza, kępy drzew, gaje i lasy, niwy poprzecinane polnymi drogami i położona wśród nich urocza dolina niespokojnej rzeki Wietcisy.

1 Rezerwat przyrody Orle nad Jeziorem Dużym

Leśny rezerwat przyrody nad Jeziorem Dużym został utworzony w 1963 roku. Powierzchnia rezerwatu wynosi 1,67 ha. Obejmuje niewielki fragment lasu porastającego wzniesienia morenowego, wyróżniającego się okazałym ok. 230 - letnim starodrzewem dębowym. W formie domieszkowej występują tam także drzewa: jawor, buk, modrzew, świerk, brzoza, grab, akacja i jesion. Na terenie rezerwatu znajdował się niegdyś niewielki cmentarz, ale ślady po nim zatarł czas i ludzie.

2 Farma strusi afrykańskich w Garczynie

W Garczynie znajdują się najstarsza w Polsce farma strusi afrykańskich. Została założona w lipcu 1993 roku, a jej właściciele rozpoczęli hodowlę od 10 sztuk młodych strusi, adaptując dla nich istniejącą oborę. Obecnie na farmie znajduje się ok. 300 sztuk strusi w różnym wieku. Prócz strusi, farmę zamieszkują konie i kucyki. Na miejscu można także zobaczyć znacznie mniejsze 2 strusie australijskie – emu. Turyści odwiedzający farmę mogą skorzystać na miejscu z noclegu, pawilonu handlowo-gastronomicznego, zadaszzonego miejsca na ognisko oraz dużego terenu rekreacyjnego. Ponadto na farmie, oprócz serwowanych potraw tradycyjnych warto posmakować także strusiego mięsa i jaj.

Strusie żyją od 60 do 70 lat, a płodne są do 40 lat. Ich waga wynosi od 100 do 150 kg, a wysokość od 2 do 2,8 m. Potrafią biec z prędkością 60 km/h. Co ciekawe, wytrzymują spadki temperatur nawet do -41 stopni C. Wbrew potocznej opinii strusie wcale nie chowają głowy w piasek.

Garczyn 58/1
tel. 604 412 575/ (58) 687 93 16
www.strusie-garczyn.pl

3 Izba pamięci w Garczynie

W budynku Szkoły Podstawowej w Garczynie można podziwiać zabytkowe eksponaty. W tym miejscu powstała Izba Pamięci Ziemi Garczyńskiej. W muzeum znajdują się sprzęty gospodarstwa domowego i rolne m.in. żelazka, młotki, książki, motyki, ale też stare zdjęcia. Wszystkie eksponaty pochodzą z Garczyna.

Garczyn 10
tel. 58 687 95 59

4 Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła w Garczynie

Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła w Garczynie jest niezwykle cennym obiektem barokowej architektury sakralnej na Pomorzu. Istniejąca świątynia została wzniesiona w połowie XVI wieku na miejscu pierwotnego kościoła pw. św. Katarzyny. Przypuszcza się, iż budowę kościoła rozpoczęto około 1540 roku, jednakże barokowy charakter świadczy o późniejszych przeróbkach, bądź o przeciągającej się przez wiele lat budowie. Wyposażenie kościoła pochodzi w większości z końca XVIII stulecia, choć w ołtarzu podziwiać możemy gotycką figurę Madonny z końca XV wieku, zaliczaną do grupy pomorskich Pięknych Madonn Westfalskich. Ołtarz wykonany jest z drzewa sosnowego z przepiękną snyderką pozłacaną. Na drewnianym chórze wspartym czterema filarami, znajdują się organy wykonane w 1873 roku, w stylu barokowym, z drewna świerkowego.

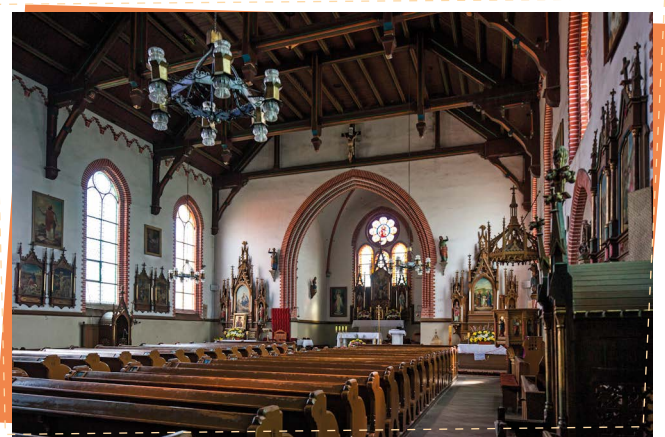
Garczyn
tel. 58 687 93 19
www.parafiagarczyn.pl

5 Rezerwat przyrody Brzęczek

Leśny rezerwat przyrody założony w 1983 roku o powierzchni 25,49 ha. Przeważającą część rezerwatu stanowi zboczce ciągnące się wzdłuż jeziora oraz cieku. Najwyższe wzniesienia mierzą około 150 m n.p.m., czyli około 30 m ponad lustro wody w jeziorze. Południowa część rezerwatu to wąska smuga o szerokości do 75 m, przylegająca do użytków rolnych. Występują tu zbiorowiska buczyny pomorskiej z dużymi fragmentami 170-letniego starodrzewu bukowego. W rezerwacie znajdują się również stanowiska roślin chronionych: gwiazdnicy wielkokwiatowej, zawilca gajowego i bluszczu.

6 Kościół pw. Wszystkich Świętych w Wysinie

Dokładnego okresu powstania kościoła nie można stwierdzić z powodu braku odnośnych dokumentów. Przypuszczają należy, że w końcu XIII w. kościół w Wysinie już stał, a później na jego miejscu powstał nowy. Wysiński kościół parafialny stoi na fundamentach z wymurowanych kamieni, a ściany od wewnątrz są obite tarciami. Wśród wyposażenia najcenniejszym obiektem jest późnogotycka Pieta - dzieło pomorskiego snycerza z XV w. Jeden z dzwonów, który stoi przy kościele, był odlany w 1648 r. Miał średnicę 72 cm i nosił napis: „Laudate pueri Dominum”, czyli: „Chwalcie dziatki Pana”. Niestety, dzwon w 1925 r. pękł i został przelany, przez co stracił swój piękny głos.

Wysin ul. Kościelna 1
tel: 058 687 88 01/ 58 687 88 01
www.wysin.diecezja-pelplin.pl

CIEKAWOSTKA

Przed II wojną światową w Wysinie istniała m.in. wytwórnia oranżady i wód mineralnych, a także piekarnie, masarnie, mleczarnie i 3 sklepy kolonialne. Była też poczta i szkoła powszechna. Mieszkańcy wsi byli bardzo aktywni i działali w wielu stowarzyszeniach, zorganizowali też teatr amatorski, który wystawiał sztuki nie tylko dla mieszkańców Wysina, ale i też okolicznych wsi.

W wysińskim kościele Niemcy urządzili obóz przejściowy dla 13 tys. Kaszubów z powiatu kościerskiego. Stąd okoliczni mieszkańcy wyruszyli na poniewierkę, a często na śmierć. Przed pawilonem szkolnym stoi obelisk upamiętniający tamtą tragedię.

